

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxivament de la informació prèvia núm. IP 14/2021, referent a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Antecedents

1. En data 12/01/2021, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de denúncia contra Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En primer lloc, a través de la seva representant, el denunciant exposava que en data 22/06/2017, quan era empleat de l'empresa (...) (d'ara en endavant, l'empresa), que prestava serveis de seguretat i vigilància a estacions d'FGC, va ser víctima d'una agressió per part d'un viatger i ho va denunciar davant dels Mossos d'Esquadra. Respecte d'això, el denunciant es queixava que el seu superior jeràrquic va demanar-li la denúncia i que en data (...) /2017 va publicar-la en el perfil de WhatsApp del seu telèfon mòbil i, així, la va fer accessible a la resta de companys. La imatge mostrava l'encapçalament de la denúncia, on constaven les seves dades personals, entre les quals el domicili particular.

En relació amb això, el denunciant considerava que FGC era responsable dels fets denunciats i argumentava que, quan van succeir els fets, tant ell com el seu superior jeràrquic prestaven serveis de seguretat a FGC a través de (...).

En segon lloc, es queixava que FGC no disposava de les mesures de seguretat adequades per salvaguardar el dret a la protecció de dades dels seus treballadors i evitar riscos de seguretat. En concret, manifestava que l'entitat no oferia formació professional ni informava sobre la protecció de dades als seus empleats; no disposava d'un canal de denúncies intern; no havia investigat els fets denunciats; i no tenia una política de seguretat de la informació.

El denunciant aportava documentació diversa relativa als fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 14/2021), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.
3. En aquesta fase d'informació, en data 05/03/2021 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres qüestions, sobre les mesures de seguretat que té implementades per garantir la seguretat en el tractament de dades personals, i si havia efectuat una anàlisi de riscos abans d'implementar les mesures de seguretat. També es va requerir a l'entitat que comunicés si disposava d'un protocol o instrucció sobre el tractament de les denúncies internes que es puguin presentar sobre els actes contraris a la normativa de protecció de dades, així com sobre les activitats formatives dutes a terme en aquesta matèria.

4. En data 22/03/2021, FGC va respondre el requeriment amb un escrit en què exposava el següent:
- Que, per contextualitzar el cas denunciat, considerava necessari indicar que el denunciant era un vigilant de seguretat de l'empresa (...)i que "És important posar de relleu que FGC no tenia el 2017 (ni té actualment) personal propi que presti el servei de vigilància de les seves instal·lacions i que aquest servei de vigilància està contractat amb empreses especialitzades."
  - Que el denunciant, a través de la seva representant, havia presentat diverses sol·licituds de dret d'accés vinculades als fets denunciats, a les quals FGC havia respost i havia donat accés a tota la documentació de la qual disposaven.
  - Que en data (...)FGC havia resolt desestimar una sol·licitud de responsabilitat patrimonial presentada per la representant del denunciant, en la qual sol·licitava una indemnització per la vulneració dels drets de protecció de dades personals.
  - Que "els fets denunciats són totalment aliens a FGC, doncs ni varen ocórrer amb personal d'FGC (les dues persones implicades eren empleats (...)), ni a través de mitjans d'FGC (la fotografia i la difusió es va fer amb el mòbil professional propietat (...)), ni amb infracció de cap mesura organitzativa o de seguretat d'FGC."
  - Que en data 02/03/2021 es va dictar la sentència núm. (...), de 02/03/2021, dictada per la (...) en seu del recurs d'apel·lació (...), relativa al recurs presentat pel denunciant contra la sentència que va desestimar, en primera instància, la demanda que havia interposat contra el seu superior jeràrquic pels fets que ara es denuncien en aquest procediment.
  - Que en l'esmentada sentència es desestimaven les pretensions del denunciant "no només contra el Sr.(xxx), sinó també contra la pretesa condemna solidària d'FGC i (...) per aquests fets". En el literal de la sentència s'indica que "es a todas luces improcedente que, también con ocasión del recurso, se pretenda la condena solidaria de la cantidad reclamada frente a terceros que no han sido parte en el proceso ((...)y Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya)."
  - Que "En data 07.05.2008, es va aprovar la "Política de Seguretat de la Informació' que està en vigor actualment."
  - Que "l'objectiu de la política és protegir la informació de l'organització davant amenaces internes, externes, deliberades o accidentals i cerca l'adopció d'accions basades en l'anàlisi del risc destinades a garantir els següents aspectes: la confidencialitat, integritat, disponibilitat, audibilitat i traçabilitat, classificació i legalitat de la informació, la continuïtat del negoci, la formació en seguretat de la informació i el seguiment dels incidents de seguretat."
  - Que "La política de seguretat de la informació es troba inicialment desenvolupada per la "Norma d'ús acceptable dels sistemes d'informació" quina primera versió és de 09.05.2008."

- Que “Aquesta norma introdueix al personal d’FGC al que es consideren usos acceptables, a les activitats que no estan permeses a nivell d’FGC, a la responsabilitat que té tot el personal respecte dels actius que utilitza, a l’ús dels seus comptes d’usuaris, la responsabilitat de les contrasenyes, la política de taules i pantalles netes, de l’ús d’internet, el correu electrònic i altres mètodes d’intercanvi d’informació (com per exemple WhatsApp), drets d’autor, normes d’ús dels aplicatius mòbils o dels mitjans TIC fora del lloc de treball.”
- Que “aquestes dues normes bàsiques són objecte d’un ampli desenvolupament a través de la norma anomenada “Sistema de Gestió de la Seguretat de la Informació”, quina primera versió fou creada en data 25.02.2010 (...).

En aquesta norma es desenvolupen totes les qüestions relatives a la seguretat de la informació i que fan referència a:

- Classificació de la informació.
- Organització de la seguretat (divulgació de la informació en funció de com s’hagi classificat, sol·licituds d’informació a tercers, còpies no autoritzades, divulgació externa de la informació).
- Controls de seguretat administrativa (ús dels recursos tecnològics de l’organització, drets de supervisió, propietat del material desenvolupat, accés a internet, correu electrònic, backups i restauració, gestió del canvi, estàndard de desenvolupament de sistemes, gestió de riscos).
- Controls ambientals i físics (control d’accés a la informació i serveis, protecció contra el robatori).
- Controls de seguretat tècnica (identificació i autenticació d’usuaris, programari maliciós, seguretat de la xarxa, ús dels mitjans TIC fora del lloc de treball).

Ens remetem, doncs, a aquesta norma per tal d’observar tot el seguit de mesures de seguretat implementades a FGC a l’objecte de garantir la seguretat en el tractament de les dades personals de conformitat amb el previst en l’article 32.1 del RGPD.”

- Que “totes aquestes normes són d’aplicació a la totalitat de la plantilla, a qui se’ls difon la publicació de les mateixes i es troben permanentment disponibles a través del Portal del Personal d’FGC.”
- Que “En data 19.06.2018, l’empresa S2 Grupo va portar a terme un anàlisi de riscos en el marc de desenvolupament del pla d’adequació a l’Esquema Nacional de Seguretat per part d’FGC.”
- Que “aquest anàlisi no està limitat a allò referent a les dades que són objecte de tractament per part del personal del cos de vigilants de seguretat, sinó que té per objecte la integritat de les dades tractades a nivell d’FGC.”
- Que “al segon semestre de 2021, està previst iniciar una licitació per a la realització d’un nou anàlisi de riscos que integri, no només a nivell d’Esquema Nacional de Seguretat, sinó també a nivell de Protecció de les Infraestructures Crítiques.”

- Que “al llarg d’aquest any 2021 es comptarà amb un nou anàlisi de riscos actualitzat.”
- Que, “En data 30.09.2020, el Consell d’Administració d’FGC va aprovar la posada en funcionament del Canal de Compliment d’FGC i les seves entitats participades. Aquest és el canal que es posa a disposició de les persones alertadores per a la presentació de comunicats d’incompliment (denúncies), ja siguin interns o externs.

Aquest Canal de Compliment ve regulat pel “Reglament del canal de compliment d’FGC i les seves entitats participades” i en el seu apartat 2.1 es fa referència, precisament, al tractament confidencial de les dades contingudes en el comunicat d’incompliment.”

- Que “aquest Reglament ve complementat pel “Protocol d’investigació del comunicat d’incompliment” a través del que es regulen diferents principis i garanties que regeixen la investigació (punt 3.2.1) com el deure de confidencialitat respecte de tota la informació que pogués ser coneguda en l’àmbit de la investigació dels fets denunciats. (...)”
- Que el denunciant “mai va denunciar cap incompliment i la primera notícia que es va tenir de la qüestió que ara planteja va ser a través de la petició de dret d’accés que va realitzar al (...) del 2020 (tres anys després d’haver ocorregut els fets). No cal dir, a més, que la “denúncia” no va entrar per la via del Canal de Compliment, sinó com una petició realitzada al DPD.”
- Que “FGC no compta amb personal propi que faci les funcions de vigilant de seguretat i, per tant, no és possible haver realitzat cap activitat formativa dirigida a aquest col·lectiu en concret.

No obstant, FGC sí que ha realitzat en els últims anys accions formatives en matèria de protecció de dades, les quals han anat dirigides a diferents perfils de l’organització que tracten dades personals.”

L’entitat denunciada adjuntava a l’escrit documentació diversa, entre la qual la següent:

- Còpia del document Política de seguretat de la informació.
- Còpia del document Norma d’ús acceptable dels sistemes d’informació.
- Còpia del document Sistema de gestió de la seguretat de la Informació.
- Còpia del document Informe d’anàlisi de riscos.
- Còpia del Reglament del canal de compliment d’FGC i les seves entitats participades.
- Còpia dels documents acreditatius de les diferents formacions que FGC ha impartit als seus treballadors en matèria de protecció de dades personals (entre els anys 2016 i 2018).

Fonaments de dret

1. D’acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l’LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l’article 5 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l’article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s’aprova

l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. A partir del relat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats objecte d'aquesta resolució d'arxiu.

2.1. Sobre la publicació de la denúncia

De l'escrit de denúncia se'n desprèn que l'objecte principal de la queixa és la publicació que el superior jeràrquic del denunciant va fer en el seu perfil de l'aplicació WhatsApp. La imatge que va configurar com a fotografia de perfil era una denúncia formulada per la persona denunciant davant dels Mossos d'Esquadra, per unes agressions rebudes quan exercia les funcions de vigilància en una estació d'FGC.

En primer lloc, en relació amb aquest assumpte cal indicar que els fets denunciats se situen en data (...)/2017. Per tant, la conducta s'hauria produït abans de l'entrada en vigor del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) i de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD). En aquest sentit, i de conformitat amb el que preveu l'article 26.1 de la Llei 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP), escau aplicar l'anterior Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), que era la disposició sancionadora vigent en el moment de produir-se els fets denunciats.

També cal tenir en compte que, d'acord amb el que preveu l'article 26.2 de l'LRJSP, la jurisprudència ha declarat que davant la possibilitat que la norma posterior, en aquest cas l'RGPD i l'LOPDGDD, contingui elements a favor i en contra de la persona presumpta infractora, cal dirimir si és més beneficiosa en conjunt, tant respecte de la tipificació com de la sanció, i també dels terminis de prescripció, i si és així aplicar-la íntegrament. D'acord amb això, i atès que l'aplicació de la normativa posterior no afavoriria el presumpte infractor, és procedent aplicar l'LOPD.

Això no obstant, amb l'aplicació de l'LOPD la comunicació o difusió de dades sense comptar amb legitimació per fer-ho, podrien constituir la infracció greu prevista a l'article 44.3.k de l'LOPD. Sobre la figura de la prescripció, l'article 47 de l'LOPD estableix el següent: "1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de tres anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap d'un any. 2. El termini de prescripció es comença a comptar des del dia en què s'hagi comès la infracció."

De conformitat amb l'anterior, el termini de prescripció aplicable a aquest supòsit seria de dos anys, ja que es tracta d'una infracció greu. Per tant, tenint en compte que l'actuació es va produir el (...)/2017, la infracció denunciada ja hauria prescrit molt abans que es presentés la denúncia davant d'aquesta Autoritat (12/01/2021). Així mateix, escau assenyalar que la prescripció de la infracció també hagués operat si la norma d'aplicació hagués estat l'RGPD i l'LOPDGDD; és a dir, encara que la infracció fos qualificada com a molt greu i el termini de prescripció fos de tres anys.

Tot això, sens perjudici d'indicar que, si la infracció no hagués prescrit, podrien sorgir dubtes a l'hora de determinar si els fets denunciats es poden imputar a FGC. En

qualsevol cas, la prescripció de la infracció provoca l'extinció de qualsevol responsabilitat que se'n pogués derivar.

2.2. Sobre el compliment de mesures de seguretat

En relació amb això, de forma secundària, el denunciador manifesta que FGC no disposa d'un conjunt de mesures de seguretat per protegir el dret a la protecció de dades dels seus empleats. En concret, que l'entitat no ofereix formació professional als seus empleats ni els informa sobre la protecció de dades; no disposa d'un canal de denúncies intern; no ha investigat els fets denunciats; i no disposa d'una política de seguretat de la informació.

Respecte d'això, FGC ha exposat el següent:

- Que disposa d'una política de seguretat de la informació (des de l'any 2018) que, entre d'altres coses, té com a objectiu cercar i adoptar accions que, basades en un anàlisi del risc previ, busquin garantir la confidencialitat de les dades. Aquesta política es desenvolupa a la Norma d'ús acceptable dels sistemes d'informació, que és aplicable a tots els treballadors d'FGC "que manipulen sistemes d'informació propietat de FGC i/o tracten informació propietat de FGC" i que està disponible a la intranet de l'entitat. Al seu torn, aquesta norma es complementa i s'amplia al document Sistemes de gestió de la seguretat de la informació.
- Que periòdicament organitza cursos en matèria de protecció de dades adreçats al personal.
- Que els tractaments de dades que efectua han estat objecte d'una avaluació de riscos (art. 32 RGPD), amb la finalitat d'adoptar les mesures de seguretat adequades al risc i que executa anàlisis de riscos periòdicament.

A l'efecte d'acreditar-ho, FGC ha aportat documentació (relacionada a l'antecedent de dret 4rt) que acredita aquest conjunt normatiu en el qual s'exposen les normes d'ús que cal respectar en relació amb les tecnologies d'informació i que, així mateix, evidencia la proactivitat de l'entitat per garantir el compliment de la normativa de protecció de dades i conscienciar i formar el personal que participa en les operacions de tractament de dades personals.

Finalment, cal indicar que, tot i que FGC també ha informat que disposa d'un canal intern de denúncies, es considera que aquesta actuació no forma part del conjunt de mesures de seguretat de la protecció de dades que ha d'adoptar un responsable del tractament, sinó que s'emmarca en les actuacions per investigar "qualsevol incompliment o risc d'incompliment" de la normativa que li és aplicable ("del Codi Ètic, així com de la normativa interna o externa que el desenvolupa, i d'aquella relacionada amb els Models de Prevenció de Delictes Corporatius que tinguin adoptats les societats mercantils participades per FGC"). No obstant això, escau assenyalar que en el Reglament del canal de compliment es garanteix la confidencialitat de la identitat del denunciador. Tampoc és objecte d'anàlisi d'aquesta resolució, determinar si les actuacions d'investigació d'FGC quan es va produir la publicació controvertida van ser o no suficients, ja que aquesta avaluació sobre si l'entitat va investigar prou, supera l'àmbit de competència d'aquesta Autoritat.

3. L'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, preveu que "(...) no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions quan de les diligències i de les proves practicades, en resulti acreditada la inexistència d'infracció o responsabilitat. Aquesta resolució es notificarà als interessats". I l'article 20.1 del mateix decret determina que escau el sobreseïment: "a) Quan els fets no són constitutius d'infracció administrativa; c) Quan no s'ha acreditat l'existència de responsabilitat, o bé s'ha produït l'extinció d'aquesta."

De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació sobre protecció de dades, escau acordar-ne l'arxivament.

Resolució

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 14/2021, relatives a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que s'ha indicat al fonament de dret segon d'aquesta resolució.
2. Notificar aquesta resolució a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i al denunciant.
3. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les persones interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora